7 st. Brev
till
Prostinnan Sophie Emén
från

Robert Bergman Ups. 31/10 1850
" " 8/6 1851 uttaget

Henrika Bergman ~~Sthlm 3/4 1854~~
" " Dentsch " 27/2 1854
" " " 3/4 "
" " Waldemarsudde juli 1855
" " " 19/7 1858
" " Dentsch 2/3 1861

d:o Brev till Prosten Emén
från Carl Alm 26/9 59

d:o Brev till Maria Emén
från Sofia ? Fredshammar 9/5 62

Uttaget

/Avskrift; Originalet hos Henrik Alm.
E.L.W.Bergman, 20.3 -29/

Stockholm, den 27 febr. 1852.

Goda Sophia! /Eurén, mor till Maria
g.m.Snellman/

På det innerligaste tack
jag Dig för det Du så moderligen mottager m
barn /den ena gången efter den andra/ vilka
med största trygghet sänder till dig som ti
ett hem, och med stor svårighet skiljas de al
tid från Eder. När de äro hemkommna, äro de
diga att återvända om det skulle tillåtas: så
intryck gör det hus på dem, och mig gläder de
av innersta hjärta, emedan jag varit i saknad
av släkt och barndoms vänner på denna ort, och
således känt mig till någon del som en främli
här. I anseende till barnen har denna saknad
känts mig svårast. Det Gud sett till och sän
Edert hus till en ersättning, varföre jag öns
de kunna varda innerligt tacksam. I yngre år
knyter sympatien vänskapsband, vilka följa g
nom livet och som ofta bliva en skyddsängel
farorna på den kanske långa och svåra väg
hava att genom sträva i detta främlingsk
O, måtte våra barn känna det så, då skulle

Fästad blick på hemmet även söka genaste
n och icke behöva gå så många avvägar, som
örutvandrare fått komma i erfarenhet av. Nu
r till jorden med tanken som ofta vill flyga
sin cirkel. Goda Sophia, låt Axel komma till
i sommar på någon tid och Maria förut i vår
arica lever i hoppet, låt henne icke bliva be-
ragen.

Din älskade man gläder oss ofta om sön-
dagarna med sin närvaro. Vi hålla alla innerligt
tav honom, och komma säkert att känna mycken
saknad när han lämnar Stockholm.

Robert reste förliden onsdag. Hans resa
blir säkert mycket besvärlig denna årstid, och
sedan mycket annat svårt, men jag hoppas att Gud
är med honom och bevarar honom så för yttre som
inre faror. Goda vän, bed Du även Gud för honom.
så omständigheterna tillåta, kommer han vist
stanna en längre tid utomlands.

Nå, nu ser det ut som svåra tidder skulle
tå nära hela Europa, men icke ser det ut

som vi Stockholms bor skulle giva akt på tide
tecken. Här skall varda fäster, baler och kalas
mer än någonsin. Också synes det som skillnade
nu bliver starkare mellan världens barn och de
som önska varda Guds barn (önskar säger jag).
Gud sände oss en kraftig ande att rätt uppvä
hjärtan. O, måtte vi få ett starkare ljus än d
matta skenet varuti vi en tid här famlat eft
Herren. Predikanter med rena Guds ande obort-
blandad, fattas oss. Om vi kunde bedja Herren
utrusta sådana till vår stad. Tiden kräver o
vändelse från synden, ty straffet står vid
ten.

Goda vän, giv mig något svar om lu
finner sig; om icke, så är jag ock nöjd och
säker att Du är vår vän. Adjö--bjuder Dig
vän Henrica Bergman
Deutsch.

Tack...tack för Din vänskap för mine
barn. Ursäkta det felaktiga i detta brev. Va
god och hälsa hjärtligen Maria och Betty.

Henrik Bergman d. ä

Stockholm den 27. Febr. 1854.

Goda Sophie! Tursén

mor till
Maria g. Smallenius

På det innerligaste tackar jag dig för det Du så moderligen mottager mina Barn (den ena gången efter den andra) hvilka jag med största trygghet sänder till dig som till ett hem, och med största sorg het skiljas de alltid från eder; När de äro hemkomne, äro de färdiga att återvända om det skulle tillåtas, sådant intryck gör ett Hus på dem, och mig glädett det af innersta hjerta, emedan jag varit i saknad af slägt och barndoms vänner på denna ordt, och således kändt mig till någon del som en främling här, i anseende till Barnen har denna saknad kännas mig svårast, det Gud sett till och sändt edert Hus till en ersättning, hvarföre jag önskade kunna vorda innerligt tacksam. I yngre åren knytes sympatien vänskaps band hvilka följa genom lifvet, och som ofta blifva en skydds Engel i farorna, på den kanske långa och svåra väg

de hafva att genom sträfva i detta främlingskaps land O! måtte våra Barn känna det så, då skulle de och med fästad blick på hemmet ofvan söka genaste vägen, och icke behöfva gå så, så många afvägar som vi förutvandrare fått komma i erfarenhet utaf. Nu åter till jorden med tanken, som ofta vill flyga ur sin cirkel. Goda Sophie! låt Axel komma till oss i sommar på någon tid, och Maria förut i vår, Henrica lefver i hoppet, låt henne icke blifva bedragen.

Din älskade Man glader oss ofta om söndagarna med sin närvaro, vi hålla alla innerligt utaf honom, och kommer säkert att känna mycken saknad när Han lämnar Stockholm.

Robert reste förledne onsdag, hans resa blir säkert mycket besvärlig denna årstid, och sedan mycket annat svårt, men jag hoppas att Gud är med honom och bevarar honom, så bed ytter som inde farer, Goda vän, bed Du äfven Gud för honom. Om så omständigheterna tillåter, kommer han visst att stanna en längre tid utomlands.

Nå nu ser det ut som svåra tider skulle förestå nära hela Europa, men icke ser det ut som vi Stockholms bor skulle gifva acht på tidens tecken, här skall varda fäster, Baler och Calaser meren någonsin ochså synes det som skiljnaden nu blefver starkare mellan Verldens Barn och dem som önska varda Guds Barn (önskar säger jag) Gud sände oss en kraftig Ande att rätt uppväcka hjertan. O! måtte vi få ett starkare Ljus än det matta skenet hvarvid vi en tid här famlatt efter Herren. Predikanter med rena Guds Ande O oblandad, fattas oss, Om vi kunde bedja Herren att utrusta sådana till vår stad, tiden kräfver omvändelse från synden Ty straffet står vid Porten.

Goda vän gif mig något svar om lust infinner sig, men, om icke, så är jag och nögd, och är säker att Du är vår vän. Adjö — bjuder Dig din vän

Henrica Bergman
Dentelz.

Var god och helsa hjertligen Maria och Betty.

Tack — Tack för din vänskap för mina Barn, besvara det hjertliga i detta bref.

skrifvit min dyra Maria, men hinner omöjligen som jag just nu skall gå i Missionsbön och höra Mag. Swedelius. Helsa dem båda Maria och Betty innerligt från

Tantes

tillgifna

Henrika.

Stockholm d. 3 April 1857.

Min älskade Tante!

Tack för Tantes kära bref som jag för så länge sedan mottog men dock hoppas jag att Tante ej är ledsen på mig för det långa dröjsmålet, ty då jag talar med Maria talar jag ju ock med Tante.

Som Tante väl hört reste bröderna d. 25 och ha vi ännu ej haft något bref från dem, men vänta i dag. Från Robert hade Carl ett godt bref samma dag han reste; det hade jag så gerna sändt till eder I som ären så goda och viljen dela med oss, men Carl behöfde hafva det med sig eftersom det innehöll några upplysningar för honom.

Robert sade sig ~~ha~~ gjordt bekanskap i Bre-

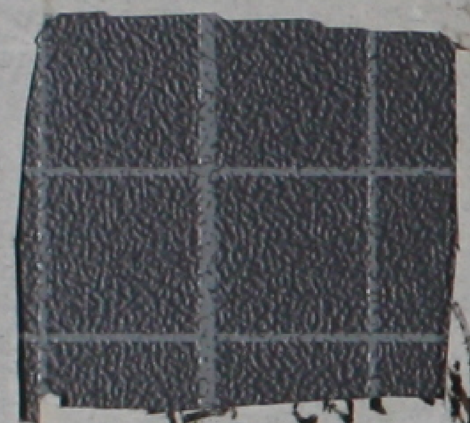
men med några kära utmärkta män hwaraf han kallade den ena (Harms) "en helig man" endast egande natten för sig sjelf, till att bedja— På dagen lär han wara så upptagen att han knappt hinner äta, det lär ock synas på hans bleka gestalt att han lefver ett försakande och uppoffrande lif, hans bror som förestår missionsinstitutet säger Rob. är fortrad i samma skola. Dessa bo i Hermansburg ett par mil från Bremen.

Innerligt hjertligt och wäl blef han i allmänhet mottagen i Bremen, han sade att Christendomen der war innerligare och allvarligare än i Stockholm om ock ej fullt som man skulle önska med ett ord han sade sig redan haft nytta af sin resa. Ja, nog är Robert i Guds hand och under Hans arbete. Detta bref till Pappa sänder jag nu min goda Tante och nog vore det bra om Tante wore så god och sände det åter med omgående.

Just nyss for mamma och lilla David ut till Ulden och i dag morgon skall jag föja dem efter, vi skola nu laga der i ordning till Påsk så att då alla kanna wara ute, vi komma wäl just ej att wara något mera i staden. Under dessa 2 månader till dess Magistern blir ledig från skolan skall jag läsa med Paul, ehuru han wäl kommer ut en dag i weckan och läsa med honom, men sedan kommer han helt och hållet att wara hos oss i sommar. Tante blir wäl ej ledsen på mig som skrifver så här långt om småsaker, men man måste ju sätta fram sådant man har.

Hwad det vore roligt om man kunde göra en liten tur till Folkerna på en dag åtminstone och få se och tala med Eder få se huru allt nu är der. De bref som komma från Folkerna äro mig särdeles kära och alltid efterlängtade. Tänk någon gång på mig och kära Tante och glöm mig ej alldeles ibland allt det myckna annat Tante har att tänka på!

I Lördags woro vi åter hos Lineman och hörde der en herrlig förklaring, kunde man blott skrifva det in i hjertat med eldsbokstäfver, men mitt hjerta tyvärr är så föga öppet och mottagligt. Så gerna hade jag i dag till

Högädla
Fru Prostinnan Sofie Olsen
H:Holm Avesta
Falkerna

Waldemarsudden d Juli 1855.

2/7

Min goda kära Tante!

Hjertlig tack för Tantes bref! Strax jag fick se stylen blef jag så glad men sedan gjorde dess innehåll mig ondt, dock må vi akta oss att afgjordt anse något ondt eller godt, utan just som det utträdes i brefvet som en gåfva af Fadershanden och dertill af den ömmaste och trognaste, och för dem som älska Gud tjenar ju allt till det bästa. Ack, min älskade Tante att vi så stå emot Fadrens dragande kärlek och så litet ansände till våra arma själars fostran för lifvet öfver Fadershemmet att vi må bli beredda för boningarna der!

Käraste Tante så gerna jag i dag skrifvit litet utförligt jag känner intresse att tala i det ämne Tante skrifvit att tala wattenbehandling o. s. w. men har nu hela dagen warit i fullt bestyr och spräng på gatorna med August och Carolina som nu äro här från Björkfors kan Tante tänka. De första raderna skrefvos på Udden

men ej i stillhet. de språkade fullt omkring mig
Nu sitter jag och skrifver på contoret Pappa
August wäntar på mig vi skola alla följas till
Udden. I afseende på Marias frossa är det mam-
mas råd och nästan mitt ock att Maria skulle
taga in en rato China salt och sedan bada i
sjön hvarje dag. Så ha vi gjort med några
af wåra frosspatienter. Wi ha haft 8 sådana pa-
tienter i wår, nu äro de då Gud ske lof alla
friska. Litet China skadar bestämt icke
aldraminst då man sedan eger tillfälle
att genom vatten och bad bli den helt och
hållet qvitt. En liten gosse här har i vinter
intagit så mycket China (ättliga satser)
så att han i våras hade ondt nästan i alla
leder och war alldeles blek, nu efter att ha badat
en tid är han helt frisk och börjar få röda
rosor. Helsa innerligen Maria säg henne
att ehuru jag är stor wattenvän råder jag henne
att tryggt taga in en rato China och sedan bada
men hon måste gå sig swettig före badet samt

något varm efteråt och [illegible]
hastigt ut. Nästa tisdag postdag hoppas jag
säkert att få skrifva ett utförligt bref om [illegible]
våra frosspatienter o.s.w. blott jag ej tröttar eder

Goda Tant bränn uppdetta förskräckliga bref
och wisa det ej åt Fastrer men var god och helsa
till henne från mig.

Tante

Henrika

Waldemarsudde d 19 Juli 1858.

Älskade Tant!

Några rader för att omtala en dyr angelägenhet. Jag är nu förlofvad med Carl Alm, detta skedde i går den 18 eller rättare (tror jag) den 16. Tante känner honom litet förut och för öfrigt kan jag ej beskrifva honom vidare skrifttiden blott forlitar mig på, att det ena barnet skall känna igen det andra då de utgöra en familj.

Här borde visst vara mycket att säga men jag finner det behagligast att vända sig in med detta, man besöker läte hänne gen

Fru Prostinnan Curen

Avesta

Folkärna

STOCKH 19 7

med sina yttranden. Maria är innefattad
i dessa rader. Jag fick ett vänskapligt
bref från dig Maria i vintras och har det ännu
obesvarat. Tack för Marias underrättelser
deri om Blumenbergs, nu åter ha de an-
nat att genomgå, hvilket jag vet af tid-
ningen och äfven hört af andra.

Tillåt mig nu goda Tant detta bref
som visst icke är som det borde, men om
Tant känner sig sjelf känner Tant ju
och mig och förstår mig så.

Wi få väl någon gång träffas och gemen-
samt uppmuntra hvarandra och tala om
Guds vägar med oss till våra hjertans upp-
väckande och stadfästande i naden.

Må vi nu blott hålla i oss med bön och
vandring efter det invärtes lifvet, så att vi
blifva friska lifsträd som meddela af sin saft!

Att Robert och Annie samt deras lilla Sig-
rid äro i Stockholm på Waldemarsudden hafven
I måhända hört. De ha varit här ungefär
en månad och komma att [illegible] vintern
och kanske vidare fortfara [illegible] är tem-
ligen rask, ett par dagar [illegible] han
på contoiret, annars här ute; lilla Sigrid
är rask och duktig. Annie väntar sig en
liten i höst. — Wilhelm och Gustaf
äro för det närwarande i Schweiz, det är
ej bestämdt om de komma att stanna ute
öfver vintern. Mamma helsar hjertligt.

War god och helsa Farbror och alla ifrån

Tants

Wän

Är Betty Henrika Wennberg hos Tant
så är en hjertlig helsning till här medföljande.
Maria helsas hjertligt. —

Höjden utvändigt 3 aln. 1 t. verkt.
Bredden D:o 2 — 5 verkt.

59 28/9

Gode Farbror!

Mycken tack för Farbrors angenäma skrifvelse af d 18 ds.

Ludv Wetterdahl frågte mig blott om hvilka Markiser voro de ändamålsenligaste men sedan talte vi ej om dem. Var god att tag mått huru breda karmarne äro utvändigt, samt höjden på karmen för [illegible] markisen icke [skall behöfva] alls för [illegible]

Somliga be[illegible]

mot solen, då kan man obe-
hindradt se ut ~~under~~ mellan spjelorne.

När jag får måttet skall jag beställa ett par markiser af billigaste slaget. d. 28/9 1859.

Dessa rader var meningen att sända med förr post, men då jag beslöt jag skrifva till L. Wetterdahl, idag fick jag svar att han skulle derom tillskrifva Farbror, hvarifrån jag då tydes få erhålla det. Jag utvändiga måttet på karmens bredd och höjd intill muren, så att att man äfven kan slå upp fenstret obehindradt. Efter måttets hitkomst skall jag fullgöra Farbrors begäran och sända markiserna på Strömsholm.

Jag tror att de med tacket kan göras, sedermera fem af snickarne på stallet.

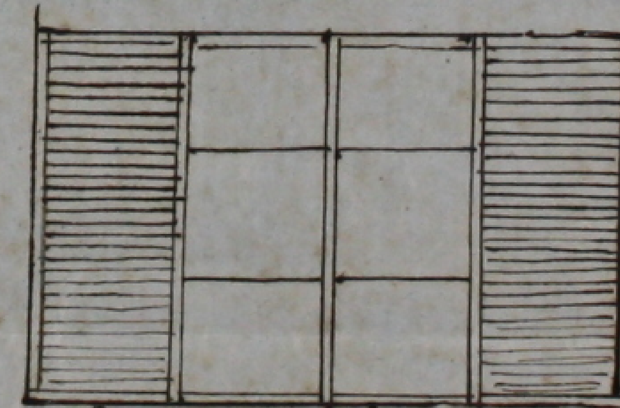
Det var angenämnt höra det fenstret kom att blifva utaf-ad till nöjes.

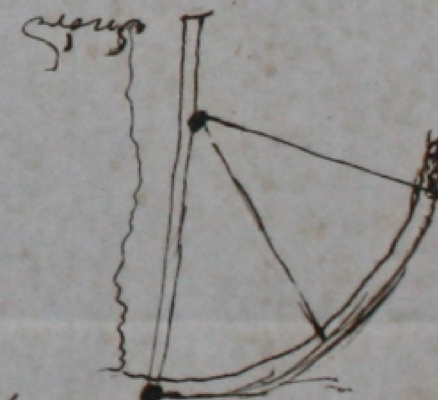
Henrika tackar för helsningarne och beder vi gemensamt om vår helsning ~~Tillt~~ Tant och Maria, äf-vensom till vår vördade

Farbror, ödmjukaste

Carl Almi

Stockholm
Rosenlund d. 26/9 1859

Jag utvändiga

breda och

på att att

upp fönstren

ents hitkomst

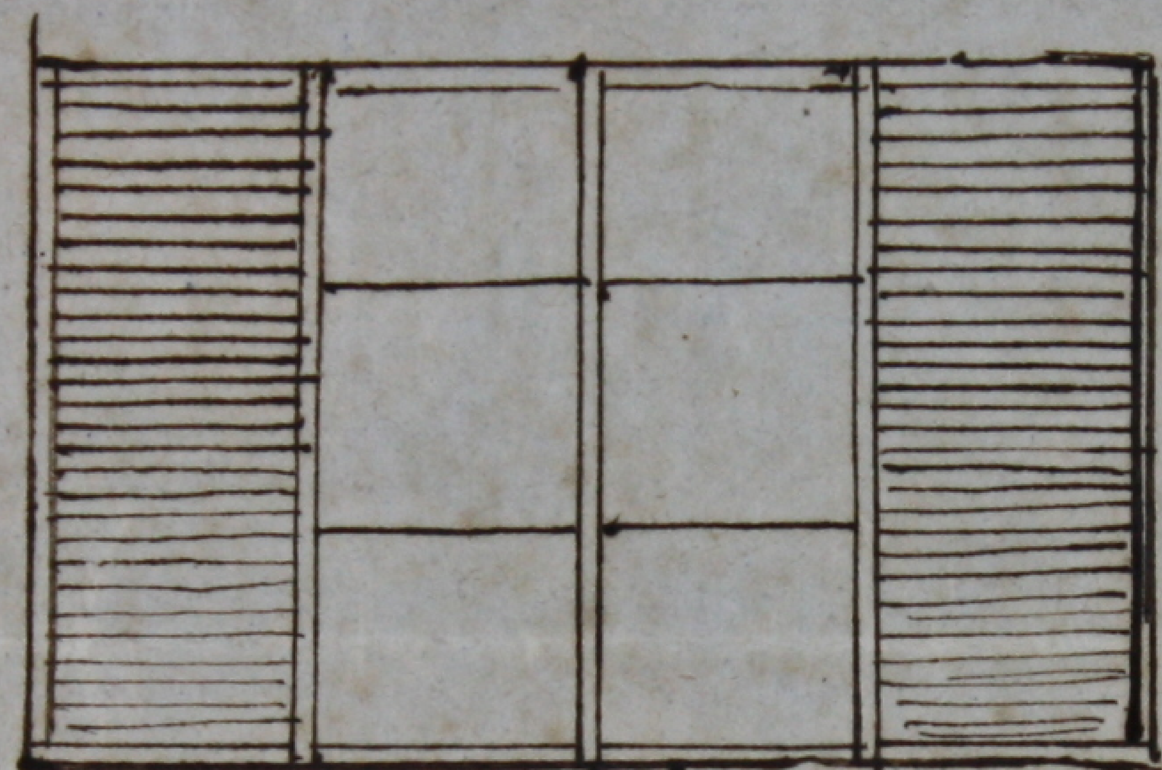
brors begäran

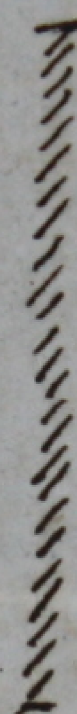
på Strömsholm

d tacket

ture af Snickaren

unt hord

4/3 61

Goda Sophie!

Nu skyndar jag att svara på det kära brefvet till Henrika, Du frakte om duken var färdig. den är verkeligen ej färdig, icke heller blifver den så snart färdig så, nog hinner ännu lappar sys till den, men icke skall Du göra det, utan om Maria vill sy en, så är det kärt, Detta allt är ju bara leksaker för gammalt folk, dock är det någon stund roligt att i sällskap med andra betrakta sina vänners arbeten det uppväcker ett tacksamt minne. Oskars lapp är synnerligt vacker.

Det har fallit mig in att fråga om ej Maria hade lust att komma till oss i sommar ~~på~~ det är så länge sedan vi träffades, i sommar hoppas jag få behålla

Carl efven hemma, så är det godt att
hafva sina vänner och Gudsvänner om det
så kunde blifva i böre gemenskap hos
Gud. Haf innerligt tack för Eder
för det kära tilbudet för Anni och Sig-
rid att få komma till Eder, vi känna
oss hjertligt tacksamma för Eder vänskap,
men huru det kan blifva med resan för
Anni kan man ännu icke vita, huru det
faller sig då; Det vore oss mycket kärt
om det låt sig göra, att vi fick se Eder hos oss.
Men Gud styre alla våra handlingar,
icke den gamla naturen.

Det synes skynda med vårens ankomst
till min glädje, vi hafva väl mycket
godt att i staden, men en viss längtan
drager dock ut till landet, dit, skynda
vi så fort som möjligt. Det är så godt
för mig nu, att få hafva barnen
i hemmet, de äldre hafva varit mycket
borta de sednare åren, men nu äro de
hemma, utom Emil, som och hafver
det bra i Svits.

Suddit, och illa skrifver jag, men haf
fördrag därmed.

Henrika hälsar ofta på oss
hennes gosse hafver varit sjuk men
är nu frisk,

Helsa till de Dina från din gamla
vän Henrika Bergman,

den 2 Marts 1861.

Anni helsar och tackar mycket för
för bjudningen, hon säger det vore mycket
roligt att få fara till Dig.
Sigrid ber hälsa.

Fr. Axel Sundén

1869 jan. ?

Bäste Vän!

Tack för dina helsningar och bref till min hustru, skulle du ike misstycka om jag närslu-ter 100 r att af dig till dina behöfvande, utdela under vinterns lopp efter som nöden det fordrar.

Mitt inre fortfar, som du förut af mig erfarit, plågorne äro svåra, det är blott En som kan hela dem.

Var god hälsa innerligt Sofi och Barnen och var sjelf helsad af

Din tacksamme och tillgifne vän
Carl. Mörl.

Henrika och barnen hälsa Eder alla.